

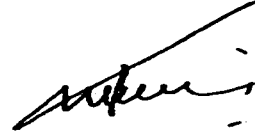

Ali KARAÖBA
Uşak Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma Ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **T.C. Ticaret Bakanı Sayın Ömer Bolat** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince talep ederim. **19/12/2025**

Saygılarımla,

Op. Dr. Ali KARAÖBA
Uşak Milletvekili

Türkiye'nin dış ticaret performansı, ihracatının niteliği ve çeşitliliği, ithalat bağımlılığının azaltılması, gümrüklerin etkin ve güvenli biçimde işletilmesi, tüketicinin korunması ve iç piyasa dengelerinin sağlanması; büyük ölçüde Ticaret Bakanlığı'nın kurumsal kapasitesine ve yetişmiş insan kaynağına bağlıdır. Küresel ticaretin hızla değiştiği, tedarik zincirlerinin yeniden şekillendiği, ticaret savaşlarının ve korumacı eğilimlerin arttığı bir dönemde; ticaret politikalarının bilimsel veriye dayalı, hızlı ve öngörülebilir biçimde yürütülmesi hayati önem taşımaktadır.

Bu kapsamda Bakanlık bünyesinde görev yapan kariyer meslek mensubu uzmanları; dış ticaret politikalarının hazırlanması, serbest ticaret anlaşmaları, Dünya Ticaret Örgütü süreçleri, ticaret savunma araçları, gümrük mevzuatı, sınır ötesi e-ticaret, iç ticaret düzenlemeleri, tüketici hakları ve piyasa gözetimi gibi alanlarda yüksek uzmanlık gerektiren görevler üstlenmektedir. Bu uzmanlar; yarışma sınavları, uzun süreli yetiştirme dönemleri, yeterlik sınavları ve meslek içi eğitimlerle seçilen; ekonomi, hukuk, uluslararası ilişkiler, işletme ve gümrük alanlarında derin bilgiye sahip profesyonellerdir.

Ticaret politikası, doğası gereği uluslararası müzakere yeteneği, ileri düzey yabancı dil bilgisi, teknik mevzuat hâkimiyeti ve hızlı analiz kapasitesi gerektirir. Serbest ticaret anlaşmaları, ticaret savunma soruşturmaları, anti-damping ve telafi edici vergi uygulamaları, kota ve menşe düzenlemeleri gibi karmaşık süreçler; yalnızca sayıca yeterli değil, aynı zamanda nitelikli uzman kadrolarıyla yürütülebilir. Bu nedenle Ticaret Bakanlığındaki kariyer uzmanlar, Türkiye'nin küresel ticaretteki konumunu doğrudan etkileyen stratejik bir rol üstlenmektedir.

Bununla birlikte, dış ticaret, lojistik, gümrük ve uluslararası danışmanlık alanlarında özel sektörün sunduğu yüksek ücretler, performans primleri ve yurtdışı çalışma imkânları; Ticaret Bakanlığında görev yapan yetişmiş uzmanlar açısından ciddi bir çekim alanı oluşturmaktadır. Bu durum, kamu kurumlarının nitelikli insan kaynağını elde tutmasını zorlaştırmakta; kariyer uzmanların birkaç yıl içinde istifa ederek özel sektöre veya uluslararası kuruluşlara yönelmesine neden olmaktadır. Kamunun yetiştirdiği bu uzmanların kaybı, kurumsal hafızanın zayıflamasına ve ticaret politikalarında sürekliliğin zarar görmesine yol açmaktadır.

Öte yandan, kariyer uzmanların yöneticilik pozisyonlarına atanma oranlarının düşük olması, liyakat esaslı kariyer planlamasının yeterince işletilmediği yönündeki algıyı güçlendirmektedir. Ticaret politikalarının teknik niteliği ve uluslararası boyutu dikkate alındığında; Bakanlık mevzuatına, uygulamaya ve müzakere süreçlerine en hâkim personelin, doğal olarak yönetici kadrolar için güçlü adaylar olması beklenir. Ancak bu birikimin yönetim kademelerine yeterince yansımaması, uzman motivasyonunu ve kurumsal bağlılığı zayıflatmaktadır.

Bu nedenle Ticaret Bakanlığı bünyesindeki kariyer uzmanların istihdamına, görevde kalma sürelerine, istifalara, nakillere, yöneticiliğe yükselme oranlarına ve mesleki gelişim olanaklarına ilişkin verilerin kamuoyu ile paylaşılması; şeffaflık, hesap verebilirlik ve liyakat ilkeleri açısından büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda,

- 1- Son on yıl içerisinde (2015–2025) Ticaret Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında kariyer uzman ve uzman yardımcısı kadrolarına kaç personel alınmıştır? Bu alımların yıllara göre dağılımı nedir?

- 2- Aynı dönemde Bakanlık bünyesinde görev yapan kariyer uzmanlardan kaç kişi istifa etmiştir? Bu istifaların unvanlara ve yıllara göre dağılımı nedir?
- 3- Son on yılda kariyer uzman kadrolarından kaç personel başka kamu kurumlarına naklen geçmiştir? Bu nakillerin dağılımı nasıldır?
- 4- Halihazırda (2025 yılı itibarıyla) Ticaret Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında kaç kariyer uzman ve uzman yardımcısı görev yapmaktadır? Bu personelin birimlere ve görev alanlarına göre dağılımı nedir?
- 5- Ticaret Bakanlığı bünyesinde görev yapan kariyer uzmanlardan kaç tanesi yönetici pozisyonlarına (genel müdür, genel müdür yardımcısı, daire başkanı, başkan, grup başkanı, şube müdürü vb.) atanmıştır? Yönetici kadroları içerisinde kariyer uzman kökenli personelin oranı nedir?
- 6- Dış ticaret politikaları, serbest ticaret anlaşmaları, ticaret savunma araçları, gümrük mevzuatı ve tüketici politikaları gibi teknik alanlarda çalışan kariyer uzmanların yöneticilik pozisyonlarına yükselmesini teşvik eden yazılı bir kariyer planlama veya liyakat politikası bulunmakta mıdır?
- 7- Kariyer uzmanların mesleki gelişimi amacıyla sağlanan yurtiçi ve yurtdışı eğitim programları, uluslararası ticaret kuruluşlarında görevlendirme, sertifika programları ve lisansüstü eğitim destekleri nelerdir? Son on yılda kaç uzman bu imkânlardan yararlanmıştır?
- 8- Kariyer uzmanların görevden ayrılma (istifa, nakil) nedenlerini tespit etmeye yönelik Bakanlığınızca yapılmış bir analiz veya değerlendirme çalışması bulunmakta mıdır? Varsa öne çıkan nedenler nelerdir?
- 9- Özel sektörün dış ticaret, gümrük ve lojistik alanlarında sunduğu yüksek ücret ve kariyer imkânlarının, Bakanlık bünyesindeki yetişmiş uzmanların kamu hizmetinden ayrılmasına yol açmasını önlemek amacıyla Bakanlığınızca geliştirilen bir strateji veya politika bulunmakta mıdır?
- 10- Türkiye'nin ihracat hedefleri, ticaretin dijitalleşmesi ve küresel rekabet gücünün artırılması doğrultusunda, Ticaret Bakanlığında kariyer uzman istihdamının önümüzdeki dönemde artırılmasına yönelik bir planlama veya hedef belgesi hazırlanmış mıdır?